

CONQUILLES MARINES

ESCALA: 1/2

Gasteròpodes. Família **Trochidae:** *Gibulla varia* (L.)⁶, *G. zizyphinum* (L.)⁷, *G. magus* (L.)⁸, *G. strigosa* (Gmelin)⁹, *G. rarilineata* (Michaud)¹⁰ i *G. lineata* (Da Costa)¹¹. **Littorinidae:** *Littorina littorea* (L.)¹². **Calyptraeidae:** *Calyptraea chinensis* (L.)¹³. **Pattellidae:** *Helcion pellucidus* (L.)¹⁴. **Eratoideae:** *Trivia europea* (Montagu)¹⁵ i *T. monacha* (Da Costa)¹⁶. **Cypraeidae:** *Cypraea pyrum* (Gmelin)¹⁷. **Phasianellidae:** *Tricolia pullus* (L.)¹⁸. **Turritellidae:** *Turritella communis* (Risso)¹⁹. **Epitoniidae:** *Epitonium commune* (Lam.)²⁰. **Nassariidae:** *Cyclope neritea* (L.)²¹, *Nassa pfeifferi* (Philippi)²² i *N. reticulata* (L.)²³. **Naticidae:** *Naticarius intricatoides* (Hidalgo)²³, *Lunatia macilenta* (Philippi)²⁴, *L. guillemini* (Payraudeau)²⁵ i *Natica catena* (Da Costa)²⁶. **Aporrhaidae:** *Aporrhais pespelicani* (L.)²⁷. **Thaididae:** *Nucella lapillus* (L.)²⁸ i *Thais haemastoma* (L.)⁴⁰. **Bullidae:** *Bulla striata* (Brug.)³⁰. **Muricidae:** *Murex brandaris* (L.)²⁹, *M. trunculus* (L.)³⁵ i *Ocenebra erinacea* (L.)³¹. **Cerithiidae:** *Cerithium vulgatum* (Brug.)³². **Conidae:** *Conus mediterraneus* (Brug.)³⁴. **Buccinidae:** *Buccinum comeum* (L.)³⁶. **Volutidae:** *Cymbium olla* (L.)³⁸. **Cymatidae:** *Cymatium cutaceum* (L.)², *C. parthenopaeum* (Von Salis)³⁹ i *Charonia nodifera* (Lam.)³⁷. **Cassidae:** *Semicassis saburon* (Brug.)⁴¹ i *Cassidaria rugosa* (L.)⁴².

Bivalves. Família **Pectinidae:** *Pecten maximus* (L.)⁴³, *Chlamys flexuosa* (Poli)⁴⁴, *C. opercularis* (L.)⁴⁵, *C. glabra* (L.)⁴⁶ i *C. varia* (L.)⁴⁷. **Glycymeridae:** *Glycymeris glycymeris* (L.)⁴⁸ i *G. violacescens* (Lam.)⁴⁹. **Ostreidae:** *Ostrea edulis* (L.)⁵⁰. **Limidae:** *Lima inflata* (Cheemnitz)⁵³. **Cardiidae:** *Cerastoderma edule* (Brug.)⁵¹, *Laevicardium norvegicum* (Spengler)⁵², *Acanthocardia paucicostata* (Sowerby)⁵⁴, *A. deshayesi* (Payraudeau)⁵⁵, *A. aculeata* (L.)⁵⁶ i *A. erinacea* (Lam.)⁵⁷. **Anomiidae:** *Anomia ehippium* (L.)⁵⁹. **Mactridae:** *Mactra glauca* (Born)⁵⁸, *Spisula solida* (L.)⁷⁵, *Eastonia rugosa* (Chemnitz)⁶⁰ i *Lutraria oblonga* (Chemnitz)⁶¹. **Glossidae:** *Glossus humanus* (L.)⁶². **Cultellidae:** *Ensis siliqua* (L.)⁶⁴ i *E. Ensis* (L.)⁶⁶. **Solenidae:** *Solen marginatus* (Pennant)⁶⁵. **Solecurtidae:** *Pharus legumen* (L.)⁶⁷ i *Solecurtus strigillatus* (L.)⁶⁹. **Donacidae:** *Donax trunculus* (L.)⁶⁸, *D. variegatus* (Gmelin)⁷⁰. **Mesodesmatidae:** *Donacilla comea* (Poli)⁷². **Scrobiculariidae:** *Scrobicularia plana* (Da Costa)⁷³. **Tellinidae:** *Macoma tenuis* (Poli)⁷¹, *Tellina crassa* (Pennant)⁷⁴ i *T. Incarnata* L.⁷⁷. **Lucinidae:** *Loripes lacteus* (L.)⁸⁵. **Sanguinolariidae:** *Psammobia depressa* (Pennant)⁷⁸. **Veneridae:** *Venus verrucosa* (L.)⁷⁰, *V. Casina* (L.)⁸⁶, *V. striatula* (Da Costa)⁸¹, *V. fasciata* (Da Costa)⁸³, *Callista chione* (L.)⁸³, *Venerupis pullastra* (Montagu)⁷⁹, *V. rhomboides* (Pennant)⁸⁰ i *V. decussatus* (L.)⁸². **Pholadidae:** *Pholas dactylus* (L.)⁸⁴.

12 Juliol / 12 Agost 2000 · Passeig de Colom, 4 (Local de les Camarades) Vinaròs

MOL-LUSCS és el nom científic del grup més nombrós i variat del regne animal, excepció feta dels insectes, amb prop de 130.000 espècies vives. La ciència que els estudia se'n diu **malacologia**. Els mol·luscs són invertebrats de cos tou (moll, d'on deriva el nom), no segmentat. Generalment se'n pot distingir el cap, portador del principals centres sensorials, un peu musculós sobre el qual va el sac visceral, més o menys envoltat pel mantell el qual segrega una conquilla o closca calcària, revestida externament per una capa, el periòstrac. Normalment la conquilla és externa, formada per un nombre variable de peces una, dues o més-, però també pot ser interna o faltar-ne. Algunes vegades tenen els sexes separats; però normalment són hermafrodites incomplets o insuficients, i es fecunden reciprocament. De l'ou neix una larva que nada lliurement per l'aigua i després es transforma en l'estat adult, amb un creixement ben marcat i constant al llarg de la vida, per això s'acostuma a dir que "mai moren de vells". Assoleixen dimensions molt variables des d'un mil·límetre als 1,5 metres de la *Tridacna*, una petxina gegantina de l'Oceà pacífic; en els gasteròpodes, dels 0,5 mm als 60 cm (*Charonia*, de l'Indopacífic); i en cefalòpodes, de 0,5 mm als 16 m dels calamars gegants de l'Oceà Atlàntic. Hom els troba a tota mena d'ambients, tant marins com d'aigua dolça o salobre o terrestres, i des de la profunditat màxima de 10.190 m (cas del bivalve *Glomus* que viu a la fossa de les Filipines), fins a altituds de 5.500 m sobre el nivell del mar. N'hi ha d'herbívors, de detritífags, de carnívors, d'omnívors i de paràsits. Poden arrossegar-se, excavar el sediments, nedar, surar o viure sedentaris, fixats al substrat. El registre fòssil ens informa que hi ha constància, com a mínim, de la seua existència des del Cambrià fins a l'actualitat, és a dir 625 milions d'anys.

Sistemàtica. Els mol·luscs es distribueixen en set classes. La més nombrosa és la dels **gasteròpodes**², els caragols, la qual inclou cent mil espècies, el 80% de les

quals són marines i representen una proporció semblant del total de mol·luscs. Mostren una gran varietat de formes i colors, assoleixen una gran bellesa, especialment a les regions tropicals. És l'única classe que ha colonitzat tots els medis aquàtics i també el terrestre. Es caracteritza per la seua conquilla, generalment, peça única enrotllada en hèlix, com els caragols punxents (*Murex brandaris*²⁹) o les cornetes (*Thais haemastoma*⁴⁰).

Poc més del 15% del total de espècies pertanyen a la classe dels **bivalves**⁴, en els quals, com el seu nom indica, la conquilla està constituïda per dues peces o valves, diferents o simètricament iguals. En el seu cos no és possible delimitar la regió del cap. Ocupen exclusivament el medi aquàtic i són conegudes vulgarment com petxines. Són bivalves els musclos (*Mytilus galloprovincialis*), les caixetes (*Arca noae*) i els dàtils (*Lithophaga lithophaga*).

La classe dels **cefalòpodes**⁵ sols conta amb 700 espècies, exclusivament marines i carnívores. La conquilla pot estar representada per una peça calcària externa, com en *Nautilus* i *Argonauta*, o bé per una interna com la sèpia o faltar completament com en el polp (*Octopus*).

Les resta de classes també estan representades per éssers exclusivament marins, com els **poliplacòfors**¹, com *Chiton*, posseïdor d'un esquelet extern de vuit peces. O els **escafòpodes**³, amb una conquilla única en forma de tub oberta pels dos extrems, semblant a un petit ullal d'elefant (*Dentalium*). Les altres classes són menys important atenent al nombre d'espècies.

Totes les espècies representades són de la Mediterrània, ibèriques, marines i relativament freqüents. Aquest imprès pot ser-vos d'ajuda per classificar les conquilles que trobeu a les platges. Recordeu, però, que no s'han d'agafar mai animals vius.

CONQUILLES MARINES

